

Proč Lesy ČR odmítají certifikaci FSC: nepravdy a zavádějící tvrzení

Shrneme důvody uváděné Lesy ČR s.p., VLS, s.p. a dalšími subjekty, kterými obhajují odmítání certifikace FSC. Účelové argumenty uvádíme na pravou míru.

1) Argument LČR: Není smysluplné, aby Lesy ČR měly dva certifikáty

Odpověď: To není. Měly by mít certifikaci, která jednak skutečně zaručuje šetrné, trvale udržitelné hospodaření a kterou poptávají spotřebitelé ergo někteří dřevozpracovatelé výhradně. A to je FSC. Certifikace PEFC je zbytečná, to že si jí LČR platí, jsou vyhozené peníze.

Nicméně dvojí certifikace (PEFC a zároveň FSC) byt' se nám jeví jako zbytečná, je ve světě relativně běžná, například státní lesy v některých spolkových zemích v Německu mají FSC i PEFC certifikát. Některým odběratelům je jedno, zda má surovina FSC nebo PEFC certifikát, jiní vyžadují nebo preferují pouze FSC certifikát.

2) Argument LČR: Certifikace FSC je dražší

Náklady na poplatky za certifikaci jsou u malých a středních majetků skutečně vyšší u FSC, u velkých majetků jsou ale už srovnatelné, **u velmi velkých majetků (např. LČR) jsou naopak u FSC nižší.**

Přímé náklady certifikace PEFC jsou 2 Kč/ha/rok bez rozdílu velikosti majetku.

Přímé náklady certifikace FSC:

20 000 ha majetek od 4 Kč/ha/rok

100 000 ha majetek 1,15-4,75 Kč/ha/rok

1 300 000 ha majetek (velikost LČR) 0,89-1,85 Kč/ha/rok

Ale i u menších majetků je certifikace FSC ekonomicky výhodná. Například IKEA Industry Malacky (kupuje část dřeva na Moravě) nebo Kloboucká lesní a.s. (dodává dřevo do IKEA Industry Malacky) nabízejí již nyní různé formy bonusů za FSC certifikovanou surovinu. Lesům města Zlín, které nechaly své hospodaření FSC certifikovat v loňském roce se tak investice do certifikace do jednoho roku vrátila – viz <https://www.zlin.eu/fsc-certifikace-se-u-mensich-lesu-vyplati-vi-ve-zline-aktuality-2964.html>

Nepřímé krátkodobé náklady certifikace FSC se různí podle míry souladu lesního hospodaření na konkrétním lesním majetku s pravidly šetrného hospodaření podle národního standardu FSC. **Dlouhodobě je na většině lesních stanovišť v ČR hospodaření podle Českého standardu FSC výnosnější** (zajištěním trvalosti a vyrovnanosti produkce díky snížení rizika kalamit, snížením pěstebních nákladů a zvýšením přírůstu a výnosu z hektaru). Lesy ČR by ovšem bez ohledu na požadavky certifikace FSC měly investovat do zlepšování zdravotního stavu lesů – například výrazně vyššího podílu listnáčů a jedlí na obnově lesů. Je to rozhodně důležitější a potřebnější investice, než zamýšlený nákup lesů v Rumunsku.

- 3) Argument LČR: Naše lesy nepotřebují žádnou certifikaci, protože máme přísný lesní zákon a lesnické tradice

Český lesní zákon ve skutečnosti nezajišťuje trvale udržitelné hospodaření (umožňuje například dvouhektarové holoseče v prudkých svazích, nepožaduje vhodnou druhovou skladbu – nedostatečné procento melioračních a zpevňujících dřevin ve vyhlášce atd.).

Především ale české firmy vyvázejí do celého světa. Kvalitní zákony jsou nutné, ale za hranicemi neznamení nic. České zboží by mělo mít nárok nosit světově uznávanou značku původu materiálu. **Zákazník ve světě nechce detailně zkoumat kvalitu českých zákonů - chce mít světově jasně čitelnou značku.** Proto jsou vyžadovány zahraničními odběrateli také mezinárodní důvěryhodné a přísné standardy certifikačních systémů jako je FSC. A celosvětově je zhruba 3x více FSC certifikovaných zpracovatelských firem než u systému PEFC (http://pefc.org/images/documents/PEFC_Global_Certificates_-_Dec_2016.pdf a <https://ic.fsc.org/en/facts-and-figures>).

- 4) Argument LČR: Požadavek IKEA, která neuznává certifikát PEFC, je neopodstatněný a zlovolný

Oba hlavní certifikační systémy FSC i PEFC jsou podle zástupců LČR resp. PEFC stejné nebo srovnatelné, protože je tak hodnotí Evropský parlament, Evropská komise či dokonce Světový fond na ochranu přírody (WWF). Ve skutečnosti je některé z vyjmenovaných institucí (EP, EK) pouze rozpoznávají jako certifikační systémy lesního hospodaření třetích stran. K jejich kvalitě se nevyjadřují a výběr mezi nimi je věcí trhu. A WWF naopak provedl patrně nejobsáhlejší srovnání certifikací lesního hospodaření a vyhodnotil jako jednoznačně kvalitnější systém FSC oproti PEFC, a to jak na úrovni srovnání standardů, tak fungování certifikačního systému jako celku (<http://wwf.panda.org/?246871/WWF-Forest-Certification-Assessment-Tool-CAT>).

Není divu, že i trh to reflektuje. A nejen ten zpracovatelský. **Za posledních 5 let (2011-2016) je zvláště zřetelný nárůst FSC certifikátů u firem dřevozpracovatelského řetězce, kde FSC roste téměř dvakrát rychleji než PEFC** (FSC o 42 %, zatímco PEFC o 25 %). Navíc má FSC téměř třikrát více certifikátů zpracovatelského řetězce CoC (31 622 oproti 10 976 certifikátům PEFC) ve 123 zemích oproti 70 zemím s PEFC certifikáty (data jsou z prosince 2016 z oficiálních zdrojů FSC a PEFC, bez započítání tzv. multisite certifikátů). Tento trend je podobný, i pokud bychom srovnávali pouze evropské země (FSC roste dvakrát rychleji – o 51 % oproti 25 % PEFC).

Pro aktuální srovnání kvality a důvěryhodnosti fungování systémů FSC a PEFC může sloužit současná kauza rozsáhlé nelegální těžby lesů v Rumunsku a firmy Schweighofer, která do ní byla zapojená (viz. <https://www.youtube.com/watch?v=Al-z6BfU62Q>), od níž se FSC disasociovalo a odebralo jí práva používání certifikátu FSC (viz <http://www.czechfsc.cz/novinky/novinky-v-cr/fsc-se-distancovalo-od-spolecnosti-schweighofer-group-229.html>), zatímco PEFC neshledal žádné pochybení rakouské firmy (viz https://www.schweighofer.at/fileadmin/files/all/Newsbilder/Beschwerdeverfahren_gegen_PEF_C_Zertifikat_eingestellt_eng.pdf) a umožnil jí tak nadále umísťovat certifikované (PEFC) dřevo na evropském trhu.

Úsměvným příběhem je pak certifikace rockového klubu, letiště a nakonec i jaderné elektrárny certifikátem PEFC ve Francii, aniž by si PEFC před vydáním certifikátu trvale udržitelného lesního hospodaření ověřil, že vůbec necertifikuje les a žadatel není majitelem pozemků, jejichž certifikaci žádá

(<https://www.youtube.com/watch?v=KJgwaDeSqN4&t=3909s> cca od 1:00 hod). Takový certifikační systém pak logicky část zúčastněných nebere vůbec vážně.

Další důvody, proč PEFC není pro mnoho subjektů akceptovatelným a důvěryhodným systémem (na úrovni mezinárodní i na úrovni ČR): nevyvážená struktura mezinárodní organizace PEFC, nevyvážená struktura PEFC ČR, slabé a nefunkční kontrolní mechanismy, netransparentnost auditů lesního hospodaření v ČR (nejsou zveřejňované, problém tzv. regionální certifikace), střet zájmů ředitele PEFC ČR Ing. Stanislava Slaniny (Ing. Slanina je zároveň výkonný tajemník [Sdružení vlastníků a správců lesních majetků ČR](#), které sdružuje všechny majetky zapojené do regionální certifikace a spravuje regionální certifikát a zároveň výkonný ředitel PEFC ČR. Takže zastupuje jak ty subjekty, které žádají o certifikaci a certifikují se, tak subjekt, který vytváří pravidla certifikace lesů a měl by na kvalitu certifikace dohlížet). **Na střet zájmů osob spojených s PEFC i v jiných zemích poukazuje EIA (Environmental Investigation Agency):** <https://eia-global.org/blog-posts/PEFC-fig-leaf-for-stolen-timber>

5) Argument LČR: FSC je byznys pro ekologické organizace a aktivisty

Na FSC certifikaci (stejně jako na jakékoliv jiné certifikaci) vydělávají akreditované auditorské firmy, které provádějí audity. **V žádném případě z ní nemají peníze ekologické organizace, které FSC podporují, ani ostatní členové sdružení FSC.** Ti naopak musí platit členské příspěvky (které jsou nižší, než které např. LČR nyní platí u PEFC). Vlastník FSC certifikovaného majetku přitom nemá povinnost stát se členem FSC (a platit členské příspěvky). Také funkce člena výkonné rady FSC ČR je dobrovolná, bezplatná a volená. Nikdo z členů FSC ČR za certifikaci dalších českých lesních majetků nezvýší své příjmy. Licence na používání loga FSC stojí držitele certifikátu FSC jednorázový poplatek 50 EUR.